QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

S.T.O. PRIM IMĦALLEF SILVIO CAMILLERI
ONOR. IMĦALLEF TONIO MALLIA
ONOR. IMĦALLEF JOSEPH AZZOPARDI

Seduta ta' nhar il-Ġimgħa 26 ta' Mejju 2017

Numru 11

Citazzjoni Numru 1560/93 SM

Victoria Cassar mart Raymond Cassar u l-istess Raymond Cassar bhala l-amministratur tal-beni parafernali ta' martu

v.

Carmel Schembri bhala c-*Chairman* in rapprezentanza tal-*Port Workers Board* u b'digriet datat 23 t'April, 2012, il-gudizzju gie trasfuz f'isem Charles Abela bhala c-*Chairman* in rapprezentanza tal-*Port Workers Board* u b'digriet tal-21 ta' Mejju 2013 il-gudizzju gie trasfuz f'isem Joseph Degabriele bhala Chairman in rapprezentanza tal-Port Workers Board

Il-Qorti:

Rat is-sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Civlii moghtija fl-14 ta' Novembru 2012 li qed tigi riprodotta ghall-ahjar intendiment:

"Il-Qorti,

"Rat ic-citazzjoni fuq indikata datata d-9 ta' Dicembru, 1993, li permezz taghha l-atturi ppremettew sintetikament is-segwenti:

"1. Illi missier l-attrici, certu Carmelo Abela, rtira mix-xoghol bhala haddiem tal-port fl-1 t'Awwissu, 1992;

"2. Illi l-attrici Victoria Cassar, mart Raymond, hi l-akbar fost it-tlett ibniet ulied l-imsemmi Carmelo;

"3. Illi l-procedura wzata biex jimtela' l-post vakat minn haddiem tal-port meta jirtira bl-eta` hi dik regolata mill-artikolu 5 (1) tal-*Port Worker Regulations 1996*:

"4. Illi l-artikolu ndikat fil-paragrafu precedenti jistipula s-segwenti:

"Eligibility to fill a vacancy shall be limited to the son or to the elder from among the sons of a port worker who was a port worker in the Federal cargo, stevadores or in the port labourers section …";

"5. Illi l-artikolu 4 (b) ta' l-Att Dwar l-Interpretazzjoni, Kapitolu 249 tal-Ligijiet ta' Malta jistabbilixxi li:

"kliem li juru gens maskili jinkludu l-gens femminil";

"6. Illi bhala l-akbar fost il-bniet ulied l-imsemmi Carmelo Abela li rtira mix-xoghol ta' haddiem tal-port, l-attrici Victoria Cassar ghandha kull dritt li timla' l-post vakat minn missierha;

"7. Illi l-istess attrici ghandha t-titolu legali li tapplika u tkun accettata mill-konvenut nomine biex tkun ufficcjalment registrata fir-registru tal-haddiema prospettivi tal-port;

"8. Illi sejhet lill-konvenut nomine biex jawtorizzaha tirregistra ufficcjalment fir-registru relattiv tal-haddiema prospettivi tal-port izda dan impediha;

"9. Illi saret ukoll taf li hu missierha, certu Joseph Abela, applika minghajr il-kunsens u awtorita` ta' missierha u/jew taghha, u gie accettat mill-konvenut nomine biex jirregistra ismu minflokha fir-registru in dizamina biex fi zmien qarib l-istess zijuha ser jinghata l-impjieg ta' haddiem tal-port mill-konvenut nomine biex jimla' l-post vakat minn missier l-attrici;

"10. Illi ghalhekk l-attrici ser tbati danni kbar bl-agir abbuziv u pregudizzjali tal-konvenut nomine stante li l-oghti tal-

impjieg bhala haddiem tal-port lil Joseph Abela ser jissostitwixxi t-titolu legali li ghandha l-attrici ghall-istess impjieg bhala s-successur legittima ta' missierha;

"11. Illi konsegwenza tas-suespost, l-imsemmija attrici kellha tirrikorri ghal din il-procedura kontra l-konvenut nomine biex dan jghid ghaliex il-qorti m'ghandhiex:

"i. Tordna lill-konvenut nomine biex ma jimpjega lill-ebda persuna bhala haddiem tal-port biex jimla' l-post vakat minn missier l-attrici;

"ii Tordna lill-konvenut nomine biex ihalli lill-attrici tirregistra ufficcjalment isimha fil-ktieb tal-haddiema prospettivi tal-port;

"iii Tillikwida kwalsiasi danni li tista' ssofri l-attrici kemm –il darba l-konvenut nomine idahhal xi persuna sabiex jimla' l-post vakanti li halla missierha meta rtira;

"iv Tikkundanna lill-konvenut nomine jhallas lill-attrici d-danni kollha likwidati rizultanti mit-talba precedenti;

"v. Bl-ispejjez kif indikati fl-istess citazzjoni li tat bidu ghall-procedura odjerna;

"Rat in-nota tal-eccezzjonijiet datata l-11 ta' Jannar, 1994, li permezz taghha l-konvenut nomine eccepixxa sintetikament is-segwenti:

"1. Illi l-ewwel domanda hi inutili u ma tistax tigi akkolta stante li l-vakanza de quo giet mimlija skont ir-Regolamenti tal-1993 dwar il-Haddiema tal-Port;

"2. Illi t-tieni domanda ghandha tigi michuda peress li l-attrici qatt ma kienet impeduta milli tirregistra ufficcjalment fil-ktieb tal-haddiem prospettivi tal-Port u ghal kuntrarju, kienet hi li naqset tottempora ruhha mal-artikolu 13 tar-Regolamenti fuq indikati;

"3. Illi ghaldaqstant, l-attrici tilfet kull beneficcju li seta' kellha;

"4. Illi ghalhekk it-tielet u r-raba' domandi ghandhom ukoll jigu respinti;

"Ezaminat ix-xhieda mismugha minn din il-qorti diversament preseduta;

"Ezaminat id-dokumenti pprezentati in atti;

“Ezaminat in-nota t’osservazzjonijiet tal-attrici datata t-22 t’Awwissu, 1995;

“Ezaminat in-nota responsiva tal-konvenut nomine datata l-5 ta’ Settembru, 1995;

“Rat l-ordni ta’ din il-qorti diversament preseduta datat il-5 t’Ottubru, 1995, li permezz tieghu l-kawza odjerna thalliet ghas-sentenza ghad-data hemm indikata, (ara fol 177 et sequitur);

“Rat ir-rikors tal-attrici Victoria Cassar datat l-1 ta’ Dicembru, 1998, li permezz tieghu, wara li ppremettiet li s-sentenza mwieghda kienet ghadha ma nghatatx nonostante t-trapass ta’ tlett (3) snin shah, talbet li din il-kawza tigi deciza, (ara fol 195 et sequitur);

“Rat is-sentenza in parte ta’ din il-qorti diversament preseduta datata s-7 ta’ Mejju, 1999 li sintetikament ghar-ragunijiet hemm esposti:

“1. Cahdet it-tieni eccezzjoni tal-konvenut nomine li l-attrici tilfet kull beneficcju li seta’ kellha minhabba li naqset li tottempora ruhha mar-Regolamenti tal-Bord b’mod partikolari li tapplika lill-awtorita` kompetenti tempestivament fiz-zmien statutorjament stabbilit;

“2. Dan, bl-ispejjez ghall-konvenut nomine;

“3. Illi ghal bqija ghandha tissoprassjedi u ma tippronunzjax gudizzju qabel ma jkun gie epurat u deciz il-kwezit kostituzzjonali sollevat mill-attrici formalment fin-nota ta’ sottomissjonijiet taghha, u dan, quddiem il-qorti kompetenti fil-konfront ta’ min kien bil-ligi l-legittimu kontradittur;

“4. Illi ghalhekk il-kawza thalliet *sine die* riappuntabbli b’rikors minn xi parti;

“Rat ir-rikors tar-Registratur tal-Qorti a fol 215 et sequitur, li permezz tieghu wara li nfurmat lil din il-qorti diversament preseduta li l-process kien intilef u effettivament spicca anke dikjarat dezert, dan kien gie sussegwentement rintraccat u ghalhekk intalab li din il-qorti tirrevoka *contrario imperio* l-istess digriet ta’ dezerzjoni biex il-kawza terga’ tigi dikjarata *sine die* pendenti l-ezitu tal-kawza kostituzzjonali li nfethet b’rizultat tas-sentenza parzjali fuq riferita;

“Rat id-digriet taghha diversament preseduta datat l-20 t’April, 2001, li permezz tieghu laqghet it-talbiet riferiti fil-paragrafu precedenti;

"Rat ir-rikors tal-attrici datat is-6 ta' Marzu, 2002, li permezz tieghu wara li ppremettiet illi l-kawza kostituzzjonali li ntavolat in konsegwenza ghas-sentenza parzjali fuq riferita kienet issa giet konkluza b'mod finali u ghaddiet in gudikat u in effetti kien gie hemm sintetikament deciz li:

"i. Ir-Regolamenti hemm sindakati kienu diskriminatorji fuq bazi ta' sess u ghalhekk gew dikjarati nulli u minghajr effett;

"ii. Il-konvenut Carmel Schembri ghan-nom u in rapprezentanza tal-Bord tal-Haddiema tal-Port gie ordnat ihalli lill-attrici tirregistra bhala persuna elegibbli fir-Registru tal-Haddiema tal-Port, u dan, b'effett retroattiv mill-1 t'Awwissu, 1992;

"Illi ghalhekk l-attrici talbet li l-kawza odjerna tigi riappuntata;

"Rat id-digriet taghha diversament preseduta datat is-6 ta' Marzu, 2002, li permezz taghha laqghet it-talba de quo u rriappuntat il-kawza;

"Rat id-digriet taghha diversament preseduta datat id-9 t'Ottubru, 2003, fejn ghar-raguni hemm indikata l-kawza giet differita *sine die*;

"Rat id-digriet tal-istess qorti ndikata fil-paragrafu precedenti datat is-27 t'Ottubru, 2003, li permezz tieghu laqghet it-talba tar-rikorrenti tat-13 t'Ottubru, 2003, u rriappuntat il-kawza skont il-ligi;

"Rat il-verbal tal-partijiet datat l-4 ta' Novembru, 2004, li permezz tieghu gie registrat is-segwenti:

> "il-partijiet … jaqblu illi l-attrici Victoria Cassar tista' tigi registrata bhala haddiem prospettiv jew persuna elegibbli biex tigi konsidrata bhala haddiem tal-Port wara li jigu sodisfatti certi kriterji li jsiru normalment u cioe`, li jsir *test* mediku u li tigi ezaminata l-kondotta tal-attrici. Il-partijiet qed jiftiehmu wkoll li dwar il-produzzjoni da parti tal-attrici ta' licenzja tas-sewqan il-partijiet ser jaghmlu verifiki ulterjuri";
>
> "Wara li jigu sodisfatti dawn il-kriterji l-attrici tkun tista' tigi registrata bhala persuna eligibbli biex tigi konsiderata bhala haddiem tal-Port wara li rtira missierha Carmelo Abela mix-xoghol u dan, ai termini tas-sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali", (ara fol 271 et sequitur);

"Rat il-verbal tad-19 ta' Mejju, 2005, fejn il-partijiet infurmaw lill-qorti li kienu qed jippruvaw jitransiegu, (ara fol 273 et sequitur), ghalkemm

fil-verbal tas-7 ta' Frar, 2006, giet infurmata li t-transazzjoni awspikata ma sehhitx, (ara fol 275 et sequitur);

"Rat in-nota tal-atturi datata l-5 ta' Settembru, 2006, li permezz taghha in vista tal-proceduri s'issa mehuda ddikjaraw sintetikament is-segwenti:

> "1. Illi l-ewwel u t-tieni talbiet kontenuti fic-citazzjoni promotrici in dizamina huma ezawriti;
>
> "2. Illi ghalhekk, ghad ghandhom jigu epurati t-tielet (3) u r-raba' (4), (u ovvjament it-talba enumerata bin-numru V hawn riprodotta sintetikament aktar 'il fuq, li jitrattaw id-danni allegatament sofferti minnhom sal-lum;

"Rat id-digriet taghha diversament preseduta datat l-20 ta' Mejju, 2009, li permezz tieghu hatret assistent gudizzjarju biex tisma' l-provi li fadal;

"Rat id-digriet tal-istess qorti ndikata fil-paragrafu precedenti datat is-26 ta' Jannar, 2010, li permezz tieghu rrevokat in-nomina precedenti;

"Rat in-nota tal-attrici mmarkata Dok AL 1 datata t-28 t'April, 2010, li permezz taghha l-istess attrici elenkat dettaljatament id-danni minnha sofferti, (ara fol 366 u 367 et sequitur);

"Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-atturi datata l-31 t'Awwissu, 2011;

"Rat in-nota responsiva tal-konvenut nomine datata t-23 ta' Settembru, 2011;

"Rat id-digriet taghha datat it-23 t'April, 2012, fejn wara r-rikors appozitu datat id-19 t'April, 2012, ordna t-trasfuzjni mitluba;

"Ezaminat id-dokumenti kollha esebiti;

"Ezaminat ix-xhieda kollha prodotta, anke dawk quddiemha diversament preseduta;

"Semghet it-trattazzjoni orali finali tal-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet;

"Ikkunsidrat:

"Illi preliminarjament ghandu mmedjatament jinghad li tenut kont tal-iter gudizzjarju riskontrat f'din il-procedura:

“i. *in primis*, in vista tas-sentenza parzjali ta’ din il-qorti diversament preseduta datata s-7 ta’ Mejju, 1999, u tas-sentenzi tal-Prim’Awla (Sede Kostituzzjonali), datata d-19 t’Ottubru, 2000, u tal-Qorti Kostituzzjonali, datata t-2 ta’ Novembru, 2001, u

“ii. *in secundis*, tal-verbal tal-atturi datat il-5 ta’ Settembru, 2006, fuq indikat fejn illimitat il-vertenza odjerna fuq il-*quantum* tad-danni minnhom allegatament sofferti;

“din is-sentenza hi ghalhekk limitata u cirkoskritta ghall-epurazzjoni tal-istess danni rikjamati stante li l-meritu rigwardanti r-registrazzjoni ta’ haddiem tax-xatt giet ormai superata b’mod sodisfacenti ghalkemm inordinatament dispendjuz ghal dak li hu tul ta’ zmien effettivament mehud sakemm giet superata l-kwistjoni;

“Ikkunsidrat:

“Illi ghalhekk, rigward l-allegati danni riskontrati mill-atitudini diskriminatorja li l-qrati kompetenti ddikjaraw b’mod finali li sehhet fil-konfront tal-attrici Victoria Cassar mill-Bord de quo, jinghad sintetikament is-segwenti:

“1. Illi in effetti l-attrici Cassar kienet tahdem mal-Bank of Valletta fil-grad ta’ “*signority B*”, (ara fol 229 et sequitur);

“2. Illi missier l-attrici, Carmelo Abela, kien haddiem tax-xatt u rtira mix-xoghol fil-31 ta’ Lulju, 1992;

“3. Illi analizi tas-salarji percepiti mill-attrici Cassar fl-impjieg taghha mal-Bank de quo u dak percepit minn haddiem tax-xatt hu debitament analizzat kemm mill-istess attrici kif ukoll mir-rapprezentant tal-Bord tal-Haddiema tal-Port, u din il-qorti ghalhekk qed tistrieh fuq il-figuri minnhom esebiti stante li m’ghandhiex ragunijiet ghaliex m’ghandhiex tistrieh fuq l-istess figuri minnhom esebiti;

“4. Illi ghalhekk jirrizulta assodat is-segwenti:

“i. Illi s-salarju percepit minn haddiem tax-xatt hu aktar kospikwu minn dak li fih kienet impjegata l-attrici;

“ii. Illi kif tajjeb espost mill-istess attrici, id-differenza finanzjarja bejn iz-zewgt’impjiegi fuq perjodu ta’ sbatax (17) –il sena mill-1993 sal-2010 effettivament tammonta ghal mitejn u tmienja u

tmenin elf, tmien mija u tmienja u sittin elf Ewro, (€288, 868.00);

“iii. Illi l-argument sollevat mill-attrici rigwardanti l-possibilita` li hi setghet uzufruwiet ruhha minn skema tal-Bank de quo ghal irtirar kmieni hu wiehed ipotetiku, u konsegwentement qed jigi skartat;

“iv. Illi pero`, s-somma minnha ndikata rigwardanti l-beneficcji ricevuti mill-haddiema tax-xatt, hu pertinenti u konsegwentement, l-istess ammont ta’ tlieta u hamsin elf Ewro, (€53,000.00), minnha hawn indikat qed jigi kkonsidrat ai fini tad-danni finanzjarji minnha sofferti minhabba l-atitudini tal-konvenuti nomine kif epurata mill-qrati fuq gia` ndikati;

“v. Illi l-ammont minnha wkoll rilevat rigwardanti l-istess differenza salarjali min issa sa meta tikkwalifika ghall-pensjoni hu wkoll rilevanti u ghalhekk, l-ammont ta’ erba’ mija u sebgha u hamsin elf u tlett mitt Ewro, (€457,300.00), qed jigu wkoll ikkunsidrati bhala danni subiti mill-attrici in konsegwenza tal-atitudini llegali u llegittima hekk riskontrata;

“vi. Illi l-aggravji l-ohra finanzjarji sollevati mill-attrici ma jirrizultawx li huma affidabbli stante li jirrizultaw mhux biss ipotetici izda anke imgebbdin iz-zejjed;

“vii. Illi ghalhekk l-ammont komplessiv ta’ danni, (inkluz flimkien id-*damnum emergens* u *lucrum cessans*) fuq riferiti jammontaw ghal seba’ mija u disgha u disghin elf, mija u tmienja u sittin Ewro, (€799,168.00);

Ikkunsidrat:

“Illi tenut kont tas-suespost ghandu jigi ribadit bi kjarezza li d-danni fuq riskontrati huma naxxenti mill-atitudini xejn dinjituza mehuda mill-Bord in dizamina u mill-Awtorita` li issa assorbiet il-funzjonijiet tal-istess, li nonostante t-tlett decizjonijiet tad-diversi qrati fuq riferiti xorta baqghu jostakolaw lill-attrici u jzommuha milli tiehu dak li , bi dritt, hu taghha;

“Ghaldaqstant, in vista tal-premess filwaqt li tirrespingi r-risposta tal-konvenuti nomine fir-rigward, u li tastjeni milli tiehu konjizzjoni tal-

ewwel zewg talbiet tal-atturi, takkolji t-tielet (3) u r-raba' (4) talbiet tal-atturi u konsegwentement:

> "1. Tillikwida d-danni sofferti mill-attrici Victoria Cassar minhabba l-agir riskontrat tal-konvenut nomine fl-ammont ta' seba' mija u disgha u disghin elf, mija u tmienja u sittin Ewro, (€799,168.00);
>
> "2. Tikkundanna lill-konvenut nomine fuq indikat biex ihallas l-ammont hekk likwidat indikat fil-paragrafu precedenti lill-atturi Victoria u Raymond konjugi Cassar kif fuq gia` debitament indikati;
>
> "3. Bl-ispejjez kif dedotti fic-citazzjoni promotrici kontra l-istess konvenut nomine u bl-imghaxijiet legali sal-effettiv pagament."

Minn din is-sentenza appella l-konvenut nomine li talab li tithassar is-sentenza u tigi michuda t-talba attrici, jew fin-nuqqas tigi ridotta s-somma flus akkordata bhala danni, u appellat incidentalment ukoll l-attrici li talbet l-awment ta' dik is-somma.

AGGRAVJI TAL-APPELLANT NOMINE

L-ewwel aggravju huwa li l-ewwel Qorti kellha l-ewwel tiddeciedi fuq ir-responsabbilita` tal-konvenut nomine qabel tghaddi ghal-likwidazzjoni u l-kundanna ghall-hlas tad-danni mitluba.

L-appellant jissottometti li l-ewwel Qorti ghaddiet mill-ewwel ghal-likwidazzjoni tad-danni minghajr ma stabbiliet ir-responsabbilita` o meno tieghu ghal dawk id-danni. Jippreciza li mhux qed jghid li kien hemm '*omissa decisione'* ghaliex ma kien hemm ebda talba ghal dikjarazzjoni

ta' tali responsabbilita` izda jsostni li '*jidher car li l-ewwel Qorti injorat totalment il-pern tal-kawza'*.

Din il-Qorti taqbel mal-logika tal-argument imressaq mill-appellant. L-appellata fic-citazzjoni taghha talbet l-ewwelnett biex il-konvenut nomine ma jimpjega lil hadd biex jimla' l-post vakat minn missierha u biex ihalliha tirregistra isimha fil-ktieb tal-haddiema prospettivi. Imbaghad talbet il-likwidazzjoni u l-hlas tad-danni kemm il-darba jigi mpjegat xi hadd minflok missierha. L-ewwel Qorti fl-ewwel sentenza taghha (7 ta' Mejju 1999) iddecidiet li ma tippronunzjax ruhha qabel ma jigi sollevat il-kwezit kostituzzjonali dwar il-validita` tal-ligi invokata mill-konvenut nomine. Il-Prim'Awla fis-sede kosituzzjonali taghha (fil-kawza **Cassar v. Awtorita` Marittima**) iddecidiet illi:

> "1. illi l-Artikolu 13 tar-Regolamenti ta' l-1993 dwar il-Haddiema tal-Port (Avviz Legali 90 ta' l-1993) u l-Artikoli l-ohra tar-Regolamenti li jaghmlu referenza ghas-sess maskili biss u cioe` r-regolamenti numri 14, 16 u 17, jilledu d-drittijiet fundamentali ta' l-esponenti protetti mill-Artikoli 45 tal-Kostituzzjoni u 14 marbut ma' l-Artikolu 3 tal-Konvenzjoni Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem, in kwantu joholqu diskriminazzjoni fuq bazi ta' sess, b'dan li kull distinzjoni fuq il-bazi ta' l-istess ghandha tigi dikjarata nulla u bla effett.
>
> "2. Tiddikjara null u bla effett l-Artikolu 13 tar-Regolamenti ta' l-1993 dwar il-Haddiema tal-Port (Avviz Legali 90 ta' l-1993) u dawk l-Artikoli kollha lohra tar-Regolamenti ta' l-1993 dwar il-Haddiema tal-Port (Avviz Legali 90 ta' l-1993) fuq indikati Regolamenti numri 14, 16 u 17 u dan biss inkwantu li jaghmlu diskriminazzjoni fuq bazi ta' sess.
>
> "3. Tordna lill-intimat Carmel Schembri ghan-nom u in rappresentanza tal-Bord tal-Haddiema tal-Port ihalli lir-rikorrenti tirregistra bhala haddiem tal-Port fir-Registru tal-Haddiema tal-Port b'effett retroattiv

> mid-data ta' l-1 ta' Awissu 1992 b'mod li jigu sodisfatti r-rekwiziti tar-Regolament 11 (3) ta' l-istess Avviz Legali 90 tan-1993."

Ghalhekk ma kienx awtomatiku kif donnha dehrilha l-ewwel Qorti li xogholha kien issa biss li tillikwida l-hlas u tikkundanna lill-konvenut nomine jhallas id-danni. Kellha l-ewwel tistharreg x'responsabbilta` kellu l-konvenut u x'ness kien hemm – jekk kien hemm – bejn l-azzjonijiet tal-appellant u d-danni li qed tallega li sofriet l-appellata. Din il-Qorti pero` m'hijiex se tieqaf hawn u tirrimetti l-process lill-Prim'Awla kif tista' taghmel, ghaliex aktar dilungar tal-proceduri jservi biss biex itawwal l-incertezza tas-sitwazzjoni bejn il-kontendenti. Ghalhekk, anke **ghaliex dan il-punt huwa trattat fl-atti tal-appell u li l-Avukati rispettivi trattaw oralment ukoll dwaru**, se tistharreg il-kwistjoni ta' jekk fil-fatt kienx hemm dan in-ness u allura kienx hemm ir-responsabbilita` tal-appellant ghad-danni reklamati.

L-appellanti issostni li fi kliemha, hija "*kellha idejha marbuta mir-regolamenti*" in kwistjoni; tant huwa hekk illi l-istess appellata dejjem sostniet fil-kors tal-proceduri odjerni illi l-appellanti kellha tinterpreta l-istess regolamenti b'mod favorevoli ghaliha meta dan ma kienx assolutament possibbli.

Fil-fatt is-sentenza parzjali tal-1999 moghtija mill-Prim'Awla ikkonkludiet illi l-Artikolu 13 tar-Regolamenti tal-1993 li gie fis-sehh fl-1993:

> "jillimita espressament il-mili tal-vakanzi krejati fix-xoghol tal-port ghall-persuni tas-sess maskil. Dan hu aktar minn evidenti mhux biss ghall-mod kif ir-Regolament numru 5 (13) fid-diversi subincizi tieghu gie redatt, imma wkoll mill-mod kif dan il-hsieb centrali fir-rigward tal-elegibilita` tal-persuni biex jimlew il-vakanzi hu trasmess f'regolamenti ohra ssussegwenti li jirregolaw aspetti ohra tal-istess mertu, fosthom regolamenti 6, ….."
>
> "hu car li l-fatt li ghazel li juza l-kelma "sons" seta' biss jigi nterpretat li kien ghamel dan intenzjonalment biex jassigura li r-Regolament ikun japplika lil dawn bl-eskluzzjoni ta' ulied ta' sess femminili. Esklussjoni li hija sottolinejata bl-uzu tat-terminu "l-elegibilita` ghall-mili ta' vakanza ghandha tkun limitatata ghal iben jew ghal hu dak il-haddiem tal-port li jkun ikkreja l-vakanza… . ..Infatti, l-attrici tissottometti illi jekk din il-Qorti jidhrilha li l-konvenut kien obbligat mil-ligi, li jirrifjuta l-applikazzjoni taghha <u>minhabba proprju l-interpretazzjoni li din il-Qorti qed tikkonsidra bhala korretta tar-regolamenti taht ezami,</u> (sottolinear ta' din il-Qorti) allura hi tqis li l-ligi hija in vjolazzjoni ta' l-artikolu 45 tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 14 marbut mal-artikolu 4 tal-Konvenzjoni Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem".

Ghalhekk l-appellant nomine jsostni li huwa mexa mal-ligi meta agixxa bil-mod li agixxa – tant huwa hekk li l-Qorti Kostituzzjonali sussegwentement iddikjarat null ir-regolament fuq bazi ta' sess. Ghalhekk ikompli jghid li l-appellata ma setghetx tistenna li jhalliha tirregistra bhala haddiema tal-port meta l-ligi dak iz-zmien kienet tipprojbixxi li dan isir.

L-appellata tirrispondi ghal dan l-argument billi tghid li l-appellant ma jistax iwahhal fil-ligi ghaliex kien hu li kien qed jiddiskrimina maghha u li l-appellat nomine kien agixxa b'mod selettiv u arbitrarju bil-mod kif applika l-ligi. Hija baqghet issostni li l-Att dwar l-Interpretazzjoni kien

diga` jippermetti interpretazzjoni tar-regolamenti b'mod li ma kienx jibqa' diskriminatorju.

Din il-Qorti ma taqbilx mal-mod kif baqghet targumenta l-appellata f'dan ir-rigward. L-ewwelnett l-interpretazzjoni moghtija mill-Qorti tar-regolament in kwistjoni ghaddiet in gudikat u allura hija ma tistax tibqa' tostina ruhha f'dan is-sens. Fil-fatt il-Qorti ordnat lill-appellata li tressaq l-ilment taghha quddiem il-Qorti Kostituzzjonali biex din tinvestiga l-kostituzzjonalita` o meno tal-istess regolament, kif fil-fatt ghamlet. Ghalhekk l-appellant nomine applika l-ligi ezistenti korrettament, sia pure din il-ligi giet dikjarata eventwalment li tikser il-provvedimenti kostituzzjonali fir-rigward.

L-appellanti nomine ssemmi wkoll li l-appellata naqset li tirregistra ruhha biex tahdem bhala port worker wara s-sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali ghalkemm giet mistiedna taghmel dan mill-istess *Port Workers Board*. L-appellata tirrispondi ghal dan billi tghid illi hija ma ghamlitx dan ghaliex il-permess li kellu missierha kien gie assenjat lil zijuha qabel ma bdiet il-kawza. Ghalhekk hija tghid li kull eventwali applikazzjoni taghha kienet se tkun inutili. Fil-fatt fir-risposta taghha ghall-appell hija tghid li '*il-verita` kienet li hija ma setghetx tmur tapplika ghaliex postha kien diga` mehud'*.

Din il-Qorti ma tistax taccetta dan l-argument tal-appellata. Ma kienx jispetta liha tiddeciedi minn qabel li ma kenitx se tigi registrata bhala

port worker ghaliex post missierha imtela' minn zijuha. Dan kollu huwa suppozizzjoni min-naha taghha. Hija kellha l-opportunita` tapplika u irrifjutat ghar-ragunijiet taghha – minflok hija qaghdet tistenna lill-Qrati biex jikkumpensawha ghal kull minuta xoghol li qed tghid li tilfet minhabba dak li gara u oltre – bl-ingliz '*she sat back'* u qaghdet tistenna kumpens asronomiku kif jidher anke mill-appell incidentali taghha.

Dan l-aggravju ghalhekk huwa akkolt u din il-Qorti ma ssibx li l-appellat nomine kien responsabbli ghad-danni li qed tallega li sofriet l-appellata. Stabbilit dan, ma hemmx lok li l-Qorti tezamina l-kumplament tal-appell principali u lanqas l-appell incidentali.

DECIZJONI

Ghalhekk il-Qorti tiddisponi mill-appell principali billi tilqghu, thassar u tirrevoka s-sentenza appellata u tichad it-talbiet attrici akkolti fl-istess sentenza – l-ispejjez taz-zewg istanzi – hlief dawk gia` decizi u li ghaddew in gudikat – ikunu bla taxxa bejn il-partijiet stante c-cirkostanzi tal-kaz u n-novita` tal-kwistjoni.

Silvio Camilleri Prim Imhallef	Tonio Mallia Imhallef	Joseph Azzopardi Imhallef

Deputat Registratur
df